

Uitgave Ambachtelijk Korenmolenaarsgilde, Postbus 3086, 3101 BE Schiedam
MAART/APRIL 1988 - Nummer 81 - Verschijnt twee-maandelijks

Wrawby Post Mill in Engeland, de laatste standerdmolen die de vijf molenaars van de reis naar Groot-Brittannië bezochten. In dit nummer gaan we verder met Hans Titulaers verslag van de trip: "Maar op geen één vinden we het z.g. Engelse kruiverk!"

Algemene Deelnemers-Vergadering

Voor de algemene deelnemersvergadering voor dit jaar is wel een heel mooie lokatie gevonden. Op maandag 30 mei komen zo mogelijk alle deelnemers van het Ambachtelijk Korenmolenaarsgilde bijeen in IJsselstein, waar dan de molen van Maarten Dolman net een maandje draait.

Het programma ziet er als volgt uit:

9.00 - 11.00 uur:	bezietsing van de molen De Windotter in IJsselstein. Op eigen gelegenheid.
11.00 - 13.00 uur:	Vergadering, te houden in het oude raadhuis van de gemeente, dat nog helemaal authentiek is ingericht. Dat raadhuis is op 2 minuten lopen van de molen.
13.00 - 14.00 uur:	Lunch.
14.00 - 15.30 uur:	Voordracht door de heer W.J. van der Burg, van het Rijksproefstation voor Zaandonderzoek uit Wageningen. Onderwerp: Het reinigen van zaden en granen.
15.30 - 16.00 uur	Thee.
16.00 - 16.30 uur	Gelegenheid tot het stellen van vragen en tot discussie.
16.30 uur	Warme maaltijd, voor iedereen die eraan wil deelnemen. In Gasterij Marienberg (schuin tegenover het oude raadhuis). Prijs f 25,- per persoon.

Jan ter Voorde stalt me bij zijn vrouw in de keuken. Hij kan me nog even niet voor de voeten hebben: er moet een bulkwagen komen en dat brengt in de gauwigheid nog een drukte van belang mee. Door het keukenraam zie ik de wind, die me dwars door Nederland naar Radewijk geblazen heeft, de wieken van De Windlust in de rondte jakkere. Tegem de tijd dat de geur van rodekool met appeltjes sterk op de speekselklieren gaat werken, verschijnt de mulder op de stelling om te vangen. Middagpauze, en tijd om te praten. Over de molen van Ter Voorde, over het malen, over de aanpassingen voor de toekomst van het bedrijf.

Wie een geheugen heeft als een zeef, legt een opschrijfboekje met balpen naast zijn bord. Routineus beginnen. Ik lees op de achterkant, fors in stro uitgevoerd, het jaartal 1867. Jan ter Voorde's oogjes knippen samen van de pret. "Een drukfoutje van de rietdekker!", lacht hij. "Daar had '76 moeten staan." Dan volgt een gedetailleerd verhaal over de herkomst van de molen, waarbij m'n gastheer jaartallen en namen van bouwers en mulders uit zijn mouw schudt, onderwijl de middagpot niet vergetend. De Windlust, zoals hij hier nu staat, blijkt uit Oosterhesselen in Drenthe naar hier te zijn overgebracht en blijkt daar zowel tot oliemolen als

volmolen te hebben gediend. Die Oosterhesseler molen kwam een, in 1861 door Jan ter Voorde's grootvader gebouwde en inmiddels afgebrande, molen vervangen.

Oom Hendrik

Zo rond 1890 was er ene 'oom Hendrik van Housselt' - ik moet het maar liever niet schrijven, maar die oom lustte hem zo verschrikkelijk graag, zeggen Ter Voorde en zijn vrouw hikkend van de lach -, die diens vader als mulder opvolgde. Op zijn beurt stond hij zijn plaats af aan Jans eigen vader, Jan ter Voorde geheten, die klerk was in Rot-

Oompje gooide een mud rogge, met zijn voeten in een schepelsmaat

terdam maar het daar absoluut niet leuk vond. Hij verzond dat hij 'voor zijn gezondheid' weer naar Overijssel moest, waar hij kort na 1900 de molen betrad. Die overigens toen nog middenin de hei stond, op een terp grotendeels bestaande uit stapels turven. Jans vader kon wel malen, vertelt-ie, maar de échte molenaar dat was toch die oom Hendrik die drie weken per jaar op vakantie kwam en dan aan het jochie dat nu zeventig jaar is de waardevolle praktijklessen gaf.

Zestien jaar was hij en bijna aan zijn mulo-examen toe, toen Jan ter Voorde naar huis werd gehaald omdat zijn vader een ongeluk had gehad waarbij hij een aantal vingers verloor. Voor de koeien zorgen kon Jans vader wel (er was ondertussen een boerderijtje bijgekomen, omdat de boeren vanaf ca. 1920 meer en meer naar de coöperatie gingen en de molenaar vergaten), maar het werk op de molen ging niet meer.

"Toen ik in '34 op de molen kwam", zegt Jan ter Voorde, "was hij beslist wel een beetje verlopen. Toch kwamen vanaf die tijd de boeren van lieverlee weer terug. Door de boer op te gaan lukte het om zo'n vijftig klanten te krijgen. Maar daar moet je wel bij bedenken, dat 'n klant van vijf zak een hele grote was. Het bracht dus enorm veel werk mee. Tonnen heb ik op m'n rug gehad." En na zo'n uitspraak grinnikt hij boven z'n bord. Na de oorlog, toen zijn broer uit Indië terug was, gingen ze samen het werk doen. Jan beperkte zich tot malen op de molen, de broer

Jan ter Voorde in een van zijn karakteristieke poses. Hij is al meer dan vijftig jaar in het vak...

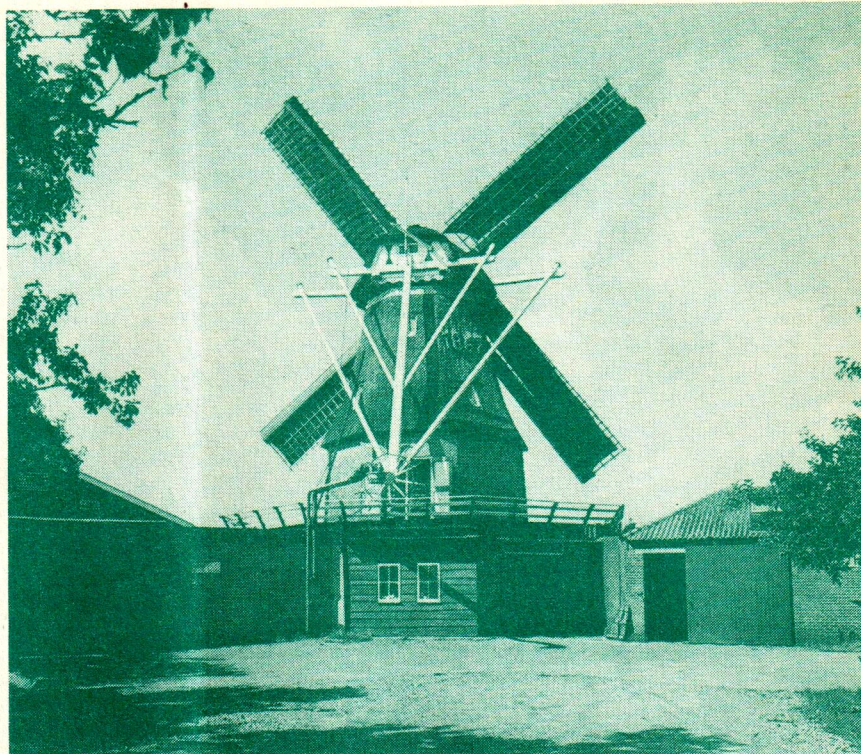
'De Windlust' van Ter Voorde in Radewijk

deed de boerderij en ging de baan op. Drie dagen per week, drie maal daags een met vijf ton geladen paardewagen, alles gezakt in zakken van vijftig kilo en meer. "En dan had je er nog een kolenhandel bij!" roept Ter Voorde's vrouw vrolijk. "Ha!", grijnst haar man. "Het waren allemaal van die kleine compacte kereltjes hè? Beresterk! Dat oompje van me, dat was misschien 1 meter 40 hoog. Maar die gooide een mud rogge door heel de molen, terwijl-ie met zijn voeten in een schepelsmaat stond. Zeventig kilo, met z'n voeten in die blikken bak." Schaterlachen. En vertellen over kwajongensstreken. Ter Voorde's stelling: het vandalisme van vandaag de dag is helemaal niet nieuw. Onmogelijke dingen uitvreten is van alle tijden.

Druk met malen

Van de laatste tien, twaalf jaar is de opbloei in het molenaarsbedrijf. Al bij mijn binnenkomen heeft Jan ter Voorde's vrouw, tafeldekkend, gezegd: "Wie had ooit kunnen denken dat het met malen nog zo druk zou worden!?" Want ronduit druk hebben ze het: Jan ter Voorde, zijn schoonzoon Johan Nijboer, op wiens naam nu het bedrijf staat om te worden voortgezet, zijn dochter, en de gewaardeerde knutselaar Tonny, wiens mechanische werkstukken je overal in de molen tegenkomt. Ik tref hem niet; hij is ergens een ouwe motor ophalen voor 'zijn' molen in Balkbrug, waar hij op zaterdag te vinden is.

Per week malen ze daar in Radewijk, op enkele kilometers van Hardenberg, zo'n 17, 18 ton. Of malen... De hoofdzak in het bedrijf vormt het breken en pletten. De produktie aan volkorenmeel komt op zo'n honderd zak in de week. Maar voor het overige wordt het hele denkbare assortiment gemaakt: van de genoemde gebroken en geplette tarwe - in drie groftes, plus nog in de decoratieve-variant - tot meergranenmeel en bloem. Veel roggebloem, voor een slager die er braaf elke week tussen de één en twee ton van komt ophalen, voor verwerking in de leverworst. Vreemd genoeg kennen de mulders in Radewijk hun bakker-afnemers niet. Op ééntje na, in Hardenberg. In feite gaat de hele produktie, behalve dan een partijtje voor deze of gene boer, rechtstreeks de vrachtwagens in van twee 'gewone' meeldistributeurs. De molen blijkt precies te liggen op de grens van twee rayons, strategisch goed voor deze bedrijven. Er is dus geen direct contact met de bakkers, maar dat geeft niet

zoveel, zegt Ter Voorde. "We krijgen de berichten toch wel door. We weten langs die weg, dat we een konstante kwaliteit leveren. En als we dat niet deden, zouden we het vast wel merken." De levering via de meelhandelaar ziet hij als een gunstige regeling. Het is veel voordeliger dan een eigen man misschien wel drie dagen per week in een eigen vrachtwagen op de weg te hebben zitten.

Heidens kabaal

We gaan de molen bekijken. Als de vang is gelicht maakt een heidens kabaal het me bijna onmogelijk te verstaan wat de mulder nog zegt. De breeksteen krijgt wat zakken mais te verwerken voor een partijtje kippenvoer. Het ijzeren ronsel op het spoorwiel maakt die ontzettende herrie. Tonny's werk, lacht Ter Voorde. Misschien zou-die eens aan houten spijltjes kunnen denken.

De molen maakt eenzelfde compacte, gedrongen indruk als de mulders van weleer in Ter Voorde's verhaal. Trouwens, een beetje ook zoals hij zelf is. Je zou hem zijn zeventig jaar beslist niet geven, zoals hij tussen de twee zolders waar het allemaal gebeurt heen en weer springt. Met een handigheid waaraan je de ruim vijftig jaar praktisch wel kunt aflezen, zwaait hij de zakken mais naar de kaar en springt hij als een jongemaatje op de kuip. Dan is hij weer via de stelling verdwenen naar de zolder eronder. En zo is-ie er weer.

De molen De Windlust zoals Jan ter Voorde hem zelf het liefste ziet. Dus mét de bedrijfsgebouwen en niet op dat kale stukje berg aan de andere kant. Daar is de molen te naakt en te weinig bedrijvig, vindt hij.

Voor de handigheid ook zijn de drie koppels stenen dicht bij elkaar opgesteld. Naast de breeksteen zijn er twee koppels blauwe stenen. Daarvan kan ook met de motor worden aangedreven. Tegen het achtkant opgebouwd zitten twee grote houten silo's. Eentje ervan mondt uit boven de breeksteen. De andere silo heeft twee uitgangen, boven elke volkorensteen één. Er is een aparte kaar voor de wals, een zolder lager. Dat is dan een dubbele wals, voor het pletten en breken. Het breken op de wals geeft, zegt Ter Voorde, een beter resultaat. De wals kraakt de korrel - snijden noemt hij het - waardoor er geen meel vrijkomt. Op de steen is dat wel het geval en dat klontert dan in de mengketel.

Als de paar zakken mais zijn afgehandeld, kunnen we weer horen wat we zeggen. Dan draait de volkorensteen samen met de wals, die een vrachtje rogge voor een bakker te verwerken krijgt. Gezakt wordt er uitsluitend in papieren zakken van 25 kg.

Efficiënt werken

Op de begane grond kunnen we zien hoe efficiënt die zakken op pallets wor-

Een nieuwe aflevering in ons vervolgverhaal over een bezoek aan Engelse molens, vorig jaar ondernomen door vijf jonge molenaars. We zijn bezig aan de tweede dag van een vijfdaagse odyssee.

We rijden verder op deze tweede dag naar de zeer ranke en hoge stenen molen van Skidby, niet zo ver van Hull. De molen maakt deel uit van een groot complex bestaande uit veel stenen schuren, gegroepeerd om een centrale plaats. Op die plaats en in de schuren staan talloze molenonderdelen uitgestald. Zowel molenassen, spoorwielen, poelies, rondsels, staakijzers, molenstenen, assen en spillen, als ook allerlei hulp- en aanverwante werktuigen (bijv. een dorskast), zijn er in vele soorten en aten te vinden. Je zou er bijna zo een molen mee kunnen inrichten. Daar deze spullen niet uit de eigen molen komen,

is er binnen nog veel interessants te zien.

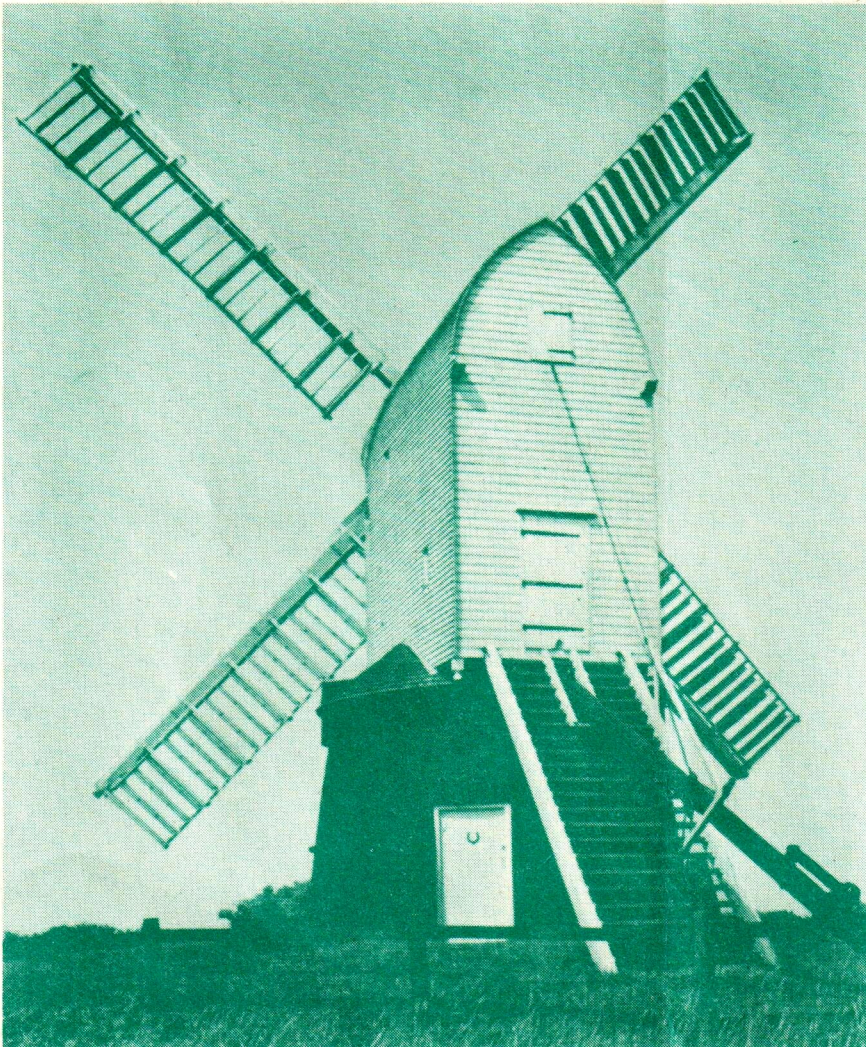
De drie steenkoppels (doorsnee 140, 132 en 134) worden alle door één reguleur bediend. De aandrijving geschiedt door de koning. Op deze molen hebben we eens uitvoerig gekeken naar het verfijnd gemaakte overbrengingssysteem tussen reguleur en pasbalk, als ook naar de sterk van ons systeem fwijkende steenbuconstructie. Een tot in de kap lopende elevator zorgt voor de graantoevoer naar de stenen. De kapzolder van deze molen zal ieder, die hier komt, nooit meer vergeten. Het lijkt er echt alsof je een machinekamer binnentapt. Als gevolg van de overvloedige smering van het kruiwerk druipt de olie van de muur. De kapzolder zelf is er helemaal zwart van. Om hem enigszins begaanbaar te maken heeft de molenaar er wat grof meel gestrooid. Met veel moeite lukte het aan twee van ons

om onbesmeurd de kap in en uit te komen.

Het ijzeren bovenwiel heeft houten kammen, die echter in een houten velg staan, i.p.v. de wat meer gebruikelijke ijzeren velg. Een tractor kon vroeger via een buiten de molen geplaatste poelie binnen in de molen het spoorwiel aandrijven. Zo kon bij windstilte gemalen worden.

In de schuur, aansluitend aan de molen, bevindt zich een veevoedermaalterij, bestaande uit elevatoren, silo's, reiniger, snijder/peller. De molen heeft ter hoogte van de steenzolder een smalle stelling, die slechts via een raam te bereiken is. Het gevluht (vier enden), de kap, de windroos, alsook de dik onder de teer zittende romp, zien er goed uit. Al met al een interessante molen met een enthousiaste vrijwillige molenaar, die af en toe wat maalt.

“Maar op geen één vinden we het z.g. Engelse kruiwerk”

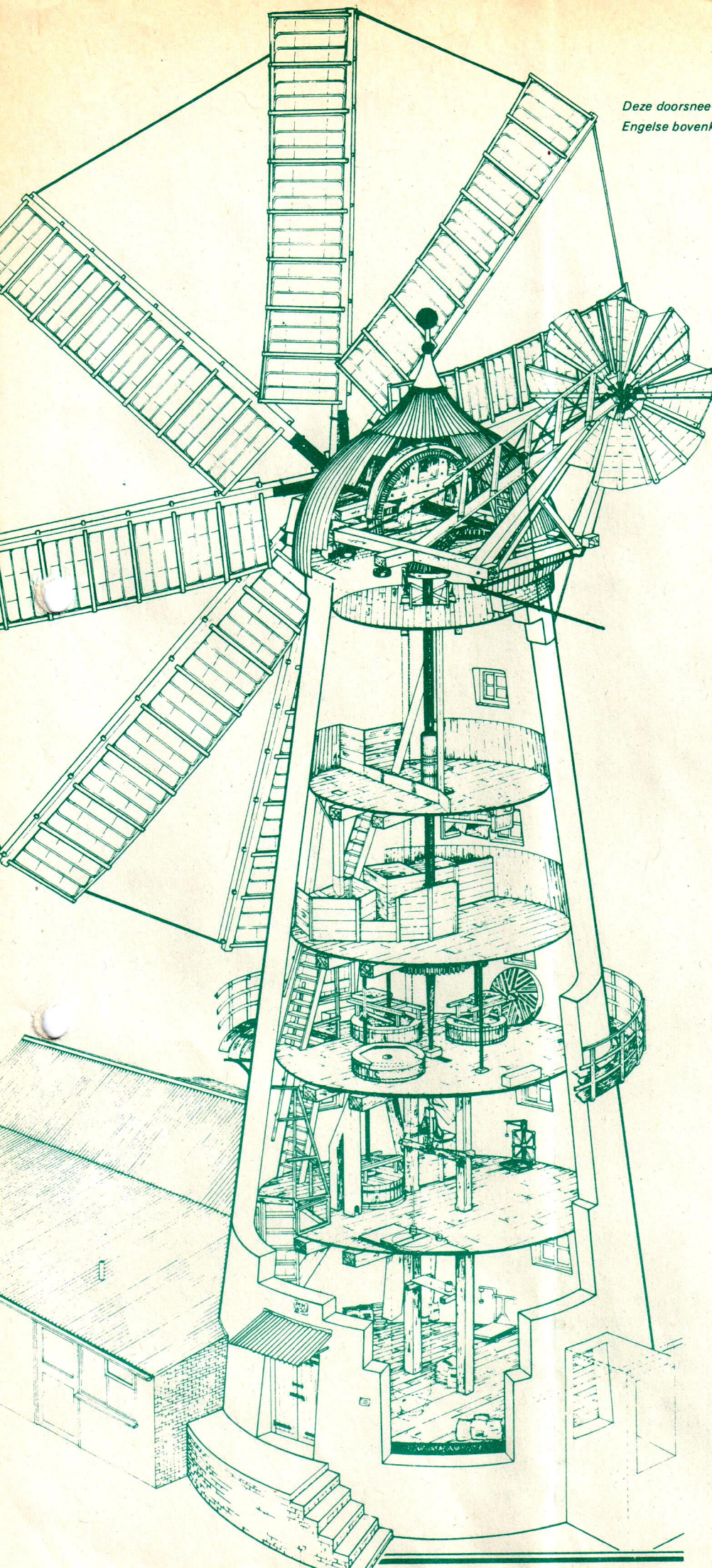
Wrawby Post Mill

De volgende molen, de Wrawby Post Mill, is de laatste standaardmolen die we gaan bezichtigen. Wat betreft de draagconstructie is de molen voor Engelse begrippen zwaar gebouwd. Zij stamt uit 1760, is ooit aan de staartzijde vergroot en in 1964 gerestaureerd. De molen ligt mooi op een bult in het glooiende landschap. In verband met een roedebrek staat hij slechts met drie enden. Opvallend aan deze molen is dat hij niet dwarsgetuigd is. Ook het smalle voorzoompje en het feit dat kast en paraplu (= dak van de onderbouw) één geheel zijn, zodat de paraplu constant meedraait, zijn bijzonder. De zeer licht kruierende molen (we konden hem zo wegduwen) heeft een brede staart die scharnierend aan de kast is gehangen. Onderaan hangt hij via een ketting en een hefboom aan de ronde staartbalk, waarin je een electriciteitspaal zou kunnen vermoeden.

Bij het kruien kan de trap omhoog worden gehaald. Die zakt dan weer tot op de grond als de molen op de wind staat. Zo gewoon als het voor Nederland is, zo ongewoon is het voor Engeland dat deze molen met een staartbalk en een lier gekruid wordt.

Wrawby Post Mill ligt heel mooi. Let op de hefboom voor de trap bij de staart, op de zeer smalle voorzomen en op de 'paraplu', die één geheel is met de kast.

Deze doorsnee-tekening geeft een goed beeld van een Engelse bovenkruier.

Op een houten as met ijzeren klemkop zijn twee houten bovenwielen met ijzeren tandkrans bevestigd. Ze drijven ieder een steenkoppel aan. Beide stenen hebben een via de bolspil aangedreven reguleur. Het luiwerk loopt met een sleepwiel op de buitenkant van het achterste bovenwiel.

Al met al een standerdmolen die het meest, van alle die we in Engeland gezien hebben, op een Nederlandse standaardmolen lijkt.

De molen van Heckington

Van deze molen met zijn drie enden gaan we naar een molen die er liefst

TO THE MILLS

acht heeft. Het is de forse molen van Heckington. De goed ingerichte molen verkeert in goede staat en draait regelmatig. Het houten bovenwiel heeft voor Engelse begrippen zeer zware kruisarmen en is voorzien van een ijzeren tandkrans. Opvallend is dat de molen niet op rollen kruit maar op ijzeren neuten. Het luiwerk loopt met een ijzeren sleepwiel onder tegen de houten ondervelg van de ijzeren bonkelaar. Evenals in de molen van Skidby treffen we hier een vangtrommel hebben wij op geen enkele molen het zg. Engelse kruitwerk aangetroffen. Meestal loopt de kap met een aantal wietjes van zo'n 20 tot 25 cm. doorsnee over een brede metalen onderring. Het centrum van de kap geschiedt door een vier- tot zestal aan de binnenkant van die onderring lopende wielen. (Zie het tekeningetje).

Volgens onze gastheer zou het rendement van achtwiekers niet in verhouding zijn tot hun aantal enden. Het gaat beter met een zeswieker en optimaal met een vijfwieker. Een imposant gezicht vormen die acht wieken in ieder geval wel. Met enige moeite kregen we

De ranke hoge molen van Skidby.

samen met de molenaar het gevlucht in beweging.

Vlakbij de molen is een gebouwtje met velerlei streekinformatie, ook op molengebied. Door de invallende duisternis gaan we op weg naar huis.

De molen van Over

De derde dag beginnen we weer met een flinke rit noordwaarts. Bij het plaatsje Over staat in een open landschap, in de schaduw van een enorme zend/radarmast, de molen van Chris Wilson. Deze ras-technicus is reeds jarenlang bezig met het restaureren van zijn molen. De molen heeft drie steenkoppels, een elevator en een trieur op de wind. Al het timmerwerk in de molen (o.a. vele pijpen) is zeer nauwkeurig gemaakt. Het is een genot om het interieur van deze molen te zien, omdat het met zoveel zorg en aandacht voor details is gemaakt.

De molen draait met slechts twee wieken, in afwachting van het geld en de tijd die nodig zijn voor twee andere. Chris heeft juist nieuwe iepenhouten maanstukken en velgen op de ijzeren kruisarmen geplaatst. Nu de gietijzeren tandkrans erop en dan kan er weer gemalen worden.

In deze molen wordt de zolder onder de kapzolder voor opslag gebruikt. De stenen liggen in achtkantige, en voor Engelse ideeën dichte kuipen. Opvallend is dat de trieur door middel van een buiten om de mantel liggende riem door de molen wordt aangedreven. Veel werkruimte is er in deze volgebouwde molen niet meer.

Hans Titulaar

Produktgericht werken: het kan niet beter!

Menig molenaar kan verhalen over onverklaarbare klachten vanuit de bakkerij. Over meel dat met angst en beven wordt weggebracht; over ontevredenheid bij klanten ten aanzien van de meelstructuur. Klachten en vragen die te maken hebben met de kwaliteit van het maalprodukt. Voor velen is het begrip 'kwaliteit' nog altijd iets ongrijpbaars. Méér dan goede baktarwe inkopen en zo mooi mogelijk malen kan toch niet? Het is een wat al te simpele voorstelling van zaken, alsof er sinds de introductie van de walsenstoel en de mechanische aandrijving voor de maalstenen alleen een technische verandering is gekomen.

Het is duidelijk aantoonbaar dat de grote industrialisatie in de negentiende eeuw, die samenging met een sterke stedelijke ontwikkeling, geheel andersoortige en hogere eisen is gaan stellen aan de voedselvoorziening, waaronder de meel- en broodproductie. Het vermahlen van regionaal geteelde granen, soms 'verrijkt' met b.v. Amerikaanse of Russische granen, daaruit bestond het hele muldersvak totdat de techniek en de wetenschap, door sociaal-economische motieven gedreven, ook hier de stoot gaven tot enorme veranderingen. Het systeem van de stapsgewijze vermaling met walsenstoelen schiep mogelijkheden tot veel meer differentiatie in de meelkwaliteit dan daarvoor ooit haalbaar was. De ontwikkeling van de planzifter versterkte dat nog. De beheersing van de eindkwaliteit van het meel steeg door het toenemende inzicht in kwaliteitsbepalende factoren als grondstoffen, procestechiek (maaldigram) en kwaliteitszorg. Het vage begrip 'bakaard' is door tientallen jaren wetenschappelijk onderzoek thans aanmerkelijk concreter te omschrijven. Door lokalisatie van bakaard-bepalende genen in de chromosomen van tarwerassen worden de mogelijkheden om nieuwe rassen te telen en te selecteren nog verder uitgebreid. In landen als Frankrijk, Duitsland, de Verenigde Staten en enigermate ook in Nederland, wordt al tientallen jaren op research-in-

stituten onderzoek gedaan naar kwaliteitsaspecten van baktarwe. De resultaten van die inspanningen werken door in de praktijk. Maar, vreemd genoeg, het zijn vooral de grote industrieën die er hun voordeel mee trachten te doen, deels gedwongen door het arbeidsintensieve karakter van hun moderne hoogmolens. Edoch, waarom zou het kleinbedrijf, de ambachtelijke korenmolenaar, van deze verworvenheden niet kunnen profiteren?

Techniek- of produkt-gericht

Zeer veel ambachtelijke vaklieden (b.v. boer, molenaar, timmerman, slager, bakker enz.) kunnen ingedeeld worden in één van deze twee categorieën: techniek-gericht of produkt-gericht. Een uitgesproken techniek-gerichte vakman is altijd met zijn installatie bezig. Zijn zorg is of alles prima draait, of het perfect loopt. Dan is het goed. Hij zoekt steeds naar verbeteringen, hogere efficiency, mooiere machines. En hij heeft - bij wijze van spreken - slapeloze nachten van een onverklaarbare technische storing.

Een sterk produkt-gerichte vakman ziet de technische installatie slechts als een middel tot het doel: een hoog kwalitatief eindprodukt te maken. Elke handeling of bewerking die de grondstof ondergaat wordt onderzocht op zijn invloed op het eindresultaat. Grondstoffen, fabriekprocessen en eindproducten zijn voortdurend in studie. Nieuwe inzichten worden grondig getoetst, alvorens ze worden overgenomen. Produkt-innovatie, het verbeteren van het produkt, is van zo'n vakman diens tweede natuur.

Toonaangevende bedrijven en bedrijfsleiders/ondernemers zijn zonder uitzondering steeds bezig hun produkt vooraan te houden in de markt. In heel veel kleine bedrijven, molens niet uitgezonderd, is de traditionele werkwijze min of meer van middel tot doel verheven. Zolang men afzet kan vinden voor de eindproducten is men tevreden en is er een economische basis voor zo'n bedrijf.

In een marktsituatie, waarin het aanbod structureel (EEG!) de vraag overtreft, waarin sprake is van het elkaar als producenten verdringen, staat het voortbestaan van elk bedrijf op het spel. In zo'n markt opereren drie molens, die gericht zijn op de bakkerij en voor hen begint bovenstaande situatie zich duidelijk af te tekenen. Het zijn niet in de eerste plaats de technische mogelijkheden, een mooie molen of machine, die klanten bewegen tot het kopen van de maalprodukten, maar veel meer de mogelijkheden van het produkt zelf. De molen voegt er een belangrijke emotionele verkoopwaarde aan toe, maar de kwaliteiten van het meel bepalen de mogelijkheden voor de bakker.

De vroegere dwangmolens kenden geen concurrentie en menige bakker zal dat tot zijn ongenoegen hebben ervaren: de prikkel tot topprestaties was er niet voor de mulders. Thans komt zo'n 97 procent van al het Nederlandse meel uit een fabriek en is er een overproductie van misschien 10 procent. Maar zeker is er plaats voor kleine ambachtelijke korenmolens, waar men met grote kennis van zaken speciale molenmeelprodukten produceert, die voor

Even kennis maken

Mijn naam is Truus Nobel en ik ben de plaatsvervangster van Gerda Leenburg. Gerda heeft mij in een zeer korte tijd zo goed als het kan ingewerkt. De werkzaamheden voor het Gilde zijn zo veelzijdig dat het eigenlijk niet in zo'n kort tijdsbestek kan. Daarom ben ik erg blij dat ik met vragen altijd bij haar terecht kan.

Ik doe het werk met veel plezier en zal proberen wat Gerda heeft opgezet voort te zetten.

Tenslotte wil ik u nog attent maken op het feit dat het kantoor van Het Gilde met ingang van februari 1988 niet meer dinsdag maar op **VRIJDAG** van 8.30 uur tot 16.30 uur, te bereiken is. Wilt u hier in de toekomst rekening mee houden.

Ik hoop op een prettige samenwerking wederzijds.

Truus Nobel

bakkers - ook gewikkeld in een zware strijd! - aantrekkelijk zijn om er zich mee te profileren.

A. Pandse

Het zijn de klanten van de bakker die uiteindelijk het aanbod van de molenaar bepalen.

'De Windotter' opent 16 april

De molen van Maarten Dolman in IJsselstein, 'De Windotter', schiet flink op. Gelukkig maar, want op maandag 30 mei moeten we er onze jaarlijkse Algemene Deelnemersvergadering houden. De officiële opening vindt plaats op zaterdag 16 april, om 12.00 uur precies. Daarna kunnen belangstellenden de molen, een juweel overigens, bezichtigen.

Vraag & Aanbod

We openen een Vraag & Aanbod-rubriek. En als eerste aanbieding geldt: een stapel oude (zeg maar: antiekwarische) nummers van VAN HAVER TOT GORT. Daar zitten ook hele ouwe bij. Te bevragen op het sekretariaat in Schiedam, op vrijdag. Tel. 010 - 4261291. (Verzendkosten voor eigen rekening). Gevraagd: kleine pelmachine. Door Marcel Koop in Gouda, tel. 01820 - 22041. (Iedereen die in het vervolg iets voor deze rubriek heeft kan daar gratis gebruik van maken. Tijdig opsturen naar het redactie-adres).

Kopij

Kopij voor het komende nummer (onder auspiciën van een redakteur-ad-interim) uiterlijk 1 april naar Marcel Koop, Vest 65, 2801 VE Gouda.

Vervolg van pagina 3.

den weggeruimd. Op dit moment is Johan bezig met zijn heftruck een auto te laden. Toch moet het allemaal nog mooier en beter. Daartoe wordt het imperium uitgebreid. De twee bestaande schuren links en rechts van de molen worden vergroot. In de ene vindt de opslag plaats van de gereede produkten. De ander wordt helemaal opnieuw ingericht en toegerust voor opslag en verwerken van het graan. Van de gemeentebouwerij in Groningen, waar ze stoppen met zaaizaad, heeft Ter Voorde een grote reiniger overgenomen, capaciteit 3 ton in een uur. Hij staat al goeddeels opgebouwd in een nieuwe aanbouw. Ernaast, ook uit Groningen, staat een groot soort steenuitlezer. Een slim systeem van pijpen en schroeven gaat straks zorgen voor een snel transport van bulkwagons naar schoner en verder het bedrijf in.

Dat is allemaal met het oog op de toekomst. Want het zware lot, dat de Ter Voorde twee jaar geleden trof, toen hun zoon en opvolger Jan stierf, mag nog elk moment tranen in hun ogen brengen, het bedrijf blijft doorgaan. Vandaar die grote inspanning om het up-to-date te maken, zodat hun dochter met haar man goede jaren met hun molen tegemoet kunnen.

Jan Houdijk

PAPIEREN ZAKKEN

voor ambachtelijk
gemalen granen
uit voorraad leverbaar:
afm. 50 x 90 cm.,
onbedrukt.

Sterk concurrerende
prijzen voor het maken
van zakken volgens uw
opgave van afmeting en
druk.

**Handelsonder-
neming**
M. de Cort B.V.
Beneluxstraat 10
5061 KE
OISTERWIJK
Telefoon:
04242-83125

Een ambachtelijk korenmolenaarsbedrijf moet vandaag de dag gebruik maken van moderne hulpmiddelen. Dus ook van een heftruck en pallets. In Radewijk rijdt de reguliere meelhandel er dan mee weg.

Vele soorten hardhout o.a.

AZIJNHOUT GROENHART POKHOUT

**AMSTERDAMSCH
FIJNHOUTHANDEL**
Minervahavenweg 14
1013 AR Amsterdam
tel. 020-828079

**Voor meelzakken
en zakband
naar**

Van Randeraad's Zakkenhandel

Zuidzijde 118 a
2411 RW BODEGRAVEN
Telefoon (01726) 16139
's Avonds na 18.00 uur:
telefoon (03488) 614

C.L. ROKVEN bliksembeveiliging - onderhoud inspectie

Voor aanleg, onderhoud en inspectie van de bliksembeveiliging van Uw molens, vraag vrijblijvend informatie aan

C.L. ROKVEN
v. Homberghlaan 14
5491 GN Sint Oedenrode
tel. 04138-74651 tussen 13.00 - 17.00 uur